	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске војске 53	УП-10-023
Употреба средстава личне заштите у Служби за микробиологију са паразитологијом		
Страна 1 од 5	Издање: 3	Важи од: 2022-12-21
		Одобрно др Санда Јазић руководилац Службе за микробиологију са паразитологијом
		Копија број Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

1.1 Предмет упутства

Предмет овог упутства је правилна употреба заштитне лабораторијске опреме и одјеће у складу са активностима које се обављају.

1.2 Подручје примјене

Сви запослени у лабораторији су дужни да примјењују прописане мјере личне заштите при раду.

1.3 Надлежности за примјену

За контролу примјене овог упутства и надзор над правилним кориштењем заштитних средстава одговорани су руководилац и главни лабораторијски техничар Службе за микробиологију са паразитологијом.

2. ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтни документи

- Приручник за биолошку безбједност у микробиолошкој лабораторији, треће издање, СЗО, 2004.
- Текст ТБ лабораторијски водич за микробиолошку дијагностику туберкулозе, проф др Бранислава Савић, доц др Драгана Вуковић, Министарство здравља Републике Србије, 2009.
- Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease (COVID-19), interim guidance, 28 January 2021.
- Laboratory biosafety manual, WHO – fourth edition.

2.2 Остали документи

- УП-10-024: Поступак са вешом у Служби за микробиологију са паразитологијом;
- УП-10-156: Биосигурност у пи - си-ар PCR лабораторији.

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

3.1 Термини

- Лична заштитна одјећа и опрема је направљена тако да штити особу која је користи од опасности као што су топлота, хемијске супстанце и инфективне супстанце. Личну заштитну одјећу и опрему користе запослени како би заштитили своје здравље.

3.2 Скраћенице

- МБЛ - Служба за микробиологију са паразитологијом.

4. ОПИС ПОСТУПКА (ПРОЦЕСА)

4.1 Начин рада

Лична заштитна одјећа и опрема су баријера од излагања аеросолима, прскања течности или акциденталних убода или опекотина. Врста изабране лабораторијске одјеће и опреме зависе од природе посла који се ради. Заштитна одјећа треба да се носи у току рада у лабораторији. Прије напуштања лабораторије заштитна одјећа треба да се скине и оперу руке. Неке од врста

Болница Бијељина	Страна 2 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-023
		3	2022-12-21	

заштитне опреме која се користи у лабораторији и заштита која се постиже су дати у Табели 1.

Табела 1.

Опрема	Избјегнути ризик	Сигурносне карактеристике
Лабораторијски мантили, огртачи, скафандери	Контаминација одјеће	Отворени позади, пожељно Прекривају личну одјећу
Обућа	Контакт и прскање течности, повреда испуштеним предметом	Затворених прстију
Заштитне наочаре, визири	Контакт и прскање течности	Непробојна стакла (морају бити оптички коректна или да се носе преко корективних наочара). Бочни штитник
Маске хируршке	Контакт и прскање течности	Штите цијело лице, лако се скидају у случају акцидента
Маске / респиратори Н95, ФПП2/3	Инхалација аеросола	Морају добро „налијегати“ да би штитили од инфективног аеросола
Рукавице	Акцидентални и директни контакт	Латекс или винил рукавице за једнократну примјену
Термоотпорне рукавице	Опекотине при руковању аутоклавом и стерилизатором	Термичка заштита
Заштита за обућу - каљаче	Контакт и прскање течности	Навлаче се преко лабораторијске обуће

Употреба ЛЗО у пи - си ар - лабораторији у дијагностици SARS - CoV-2 је описана у упутству УП-10-156: *Биосигурност у пи – си - ар лабораторији.*

4.2 Лабораторијски мантили, огртачи, прекривачи, кецеље

Лабораторијски мантили треба да буду дугих рукава, потпуно закопчани. Рукави не смију бити подигнути - „заврнути“. Дужина мантила мора бити испод кољена, али не предуги, не смију да додирују тло. По могућности материјал би требао бити отпоран на изливе и да се напријед преклапа. Међутим, огртачи и прекривачи са дугим рукавима који се отварају позади обезбјеђују бољу заштиту од лабораторијских мантила и пожељно је да се користе у микробиолошким лабораторијама и при раду у биолошким заштитним кабинетима. Лабораторијски мантил не носити изван лабораторије, нити у соби за одмор особља. Када се не употребљава, одложити га на прописан начин, ни у ком случају не одлагати заједно са личном одјећом, нити носити кући.

У лабораторији за дијагностику туберкулозе носити намјенске мантиле дугих рукава са закопчавањем позади и у њима не излазити ван ТБ лабораторије.

Мантил који се користи у пи – си - ар лабораторији не носити у другим дијеловима лабораторије. Одложити их на вјешалицу прије напуштања пи – си - ар лабораторије.

Болница Бијељина	Страна 3 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-023
		3	2022-12-21	

4.3 Заштитне наочари, маска за лице

Избор опреме за заштиту очију и лица од прскања течности и контакта са различитим објектима зависи од врсте активности. Заштитне наочари треба да се носе преко наочара са диоптријом или контактних сочива које не омогућавају заштиту од излагања биолошком материјалу. Штитници за лице - маске за лице се праве од непробојне пластике, пријањању уз лице и фиксиране су помоћу трака или капе.

4.4 Заштита респираторних путева - респиратори

Заштита респираторних путева се користи када се раде процедуре високог ризика (на примјер чишћење просутог инфективног материјала, рад са културама *Mycobacterium tuberculosis*, узимање и рад са узорцима (екстракција РНК), за дијагностику SARS-CoV-2). Избор да ли користити маску или респиратор зависи од врсте ризика којем смо изложени.

Да би се постигла оптимална заштита респиратори треба да се индивидуално испробају и уради фит тест - тест налијегања. При сваком узимању нове Н95 маске, неопходно је урадити фит тест.

ФИТ тест - провјера налијегања респиратора врши се помоћу маневра удисаја и издисаја:

1. За тест удисаја, асистент прекрива површину респиратора објема рукама и захтјева од корисника да удахне дубоко.
  - Уколико ваздух улази у респиратор у предјелу око носа, треба адаптирати металну копчу на носу.
  - Уколико ваздух улази у предјелу ивица респиратора, треба поновно подесити траке.
2. У тесту издисаја, асистент поново покрива површину респиратора (респиратор без вентила), или издувни вентил (респиратор са вентилом). Када снажно издахне, корисник ЛЗО не треба да осјећа струјање ваздуха у предјелу образа и очију. Уколико постоји струјање ваздуха, респиратор треба да се подеси према упутствима за тест удисаја (тачка 1).
3. Поновити поступак провјере да би се осигурало да нема струјања ваздуха. Уколико се не постигне адекватно налијегање респиратора, не улазити у зону високог ризика и консултовати се са руководиоцем лабораторије.

4.5 Рукавице

Адекватне рукавице су неопходне за заштиту руку током рада са крвљу и осталим биолошким узорцима који су потенцијално инфективни.

Прије употребе неопходно је провјерити да ли су рукавице неоштећене. Рукавице треба да буду одговарајуће величине како би могле адекватно да се користе. Рукавице треба да се скину и руке добро оперу после рада са инфективним материјалом, по завршетку рада у биолошком заштитном кабинету и прије напуштања лабораторије. Употребљене рукавице треба да се одстране у инфективни отпад. Алергијске реакције као што је дерматитис и реакције ране преосетљивости (Тип 1) су регистроване код лабораторијског особља и других особа које носе латекс рукавице, посебно оних са пудером. Алтернативне врсте рукавица као што су латекс рукавице без пудера или поливинил рукавице треба користити ако се појаве проблеми. За рад са предметима који могу бити врели, користити рукавице за термозаштиту.

4.6 Обућа

Лабораторијска обућа треба бити удобна, да се не клиже и да штити ногу од евентуалних повреда предметима који падају са радних површина и сл.

4.7 Заштита за обућу - пвц каљаче

Користити када је потребно заштитити обућу од потенцијално инфективног аеросола (узимање и рад са узорцима (екстракција РНК), за дијагностику SARS-CoV-2).

Болница Бијељина	Страна 4 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-023
		3	2022-12-21	

5. ПРИЛОЗИ И ОБРАСЦИ

5.1 Прилози

Прилог 1: Правилно облачење и скидање рукавица.

5.2 Обрасци

- Нема.

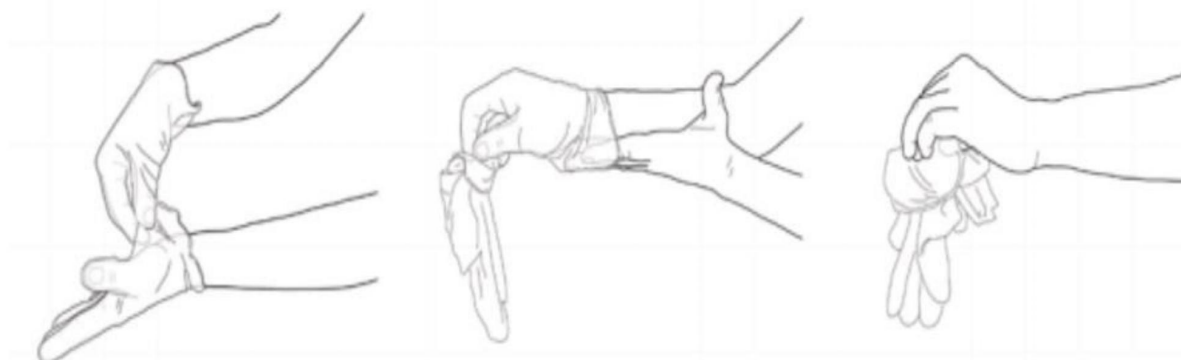
Прилог 1: Правилно облачење и скидање рукавица

ОБЛАЧЕЊЕ РУКАВИЦА

Бијељина

СКИДАЊЕ РУКАВИЦА

1. ухватити једну рукавицу у предјелу ручног зглоба, без додиривања коже подлактице, и свући је са руке тако да остане преврнута са унутрашњом страном напољу

2. држите скинуту рукавицу у руци са рукавицом, а голу руку уметните између рукавице и ручног зглоба. Другу рукавицу свуците повлачећи је низ шаку, тако да прва рукавица остане умотана у њој

3. одбаците скинуте рукавице

